

ENSKILDA HÖGSKOLAN STOCKHOLM

Verksamhetsberättelse 2024

Mänskliga rättigheter och demokrati • Religionsvetenskap & teologi • Östkyrkliga studier

Enskilda Högskolan
Stockholm

Innehåll

Inledning	3
Avdelningen för mänskliga rättigheter och demokrati (MRD)	6
Avdelningen för östkyrkliga studier (ÖS)	7
Avdelningen för religionsvetenskap och teologi (RT)	8
Avdelningen för verksamhetsstöd	9
Forskning och forskarutbildning	11
Gudstjänstliv, teologgrupper och församlingskontakter	13
Studentkåren vid Enskilda Högskolan Stockholm har ordet	15
EHS Doktorandråd har ordet	16
Personal och styrelse	17
Statistik för kalenderår 2024	18
Publicerat 2024	20

Inledning

Enskilda Högskolan Stockholm (EHS) är en specialiserad högskola med fokus på mänskliga rättigheter och demokrati, religionsvetenskap och teologi, samt östkyrkliga studier. Högskolan har tillstånd att utfärda examina på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. All utbildning vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet med en tydligt forskningsanknuten grundutbildning. Högskolans centrala uppdrag är att främja livslångt lärande och att förbereda studenter för kvalificerade tjänster inom kyrkliga samfund, såsom Ekumeniakyrkan, Svenska kyrkan och ortodoxa traditioner, samt för arbete inom områdena mänskliga rättigheter och demokrati på såväl nationell som internationell nivå. Med en tydlig vetenskaplig profil och ett fokus på samhällsrelevanta ämnen bidrar EHS till att stärka akademisk kunskapsbildning och främja kompetensutveckling inom sina prioriterade områden.

Den akademiska verksamheten är organiserad i tre avdelningar. Avdelningen för mänskliga rättigheter och demokrati (MRD) fokuserar på forskning och utbildning om rättighetsperspektiv, demokratiutveckling och globala samhällsfrågor. Avdelningen för religionsvetenskap och teologi (RT) är inriktad på teologi och religionsvetenskap, med betoning på analys och förståelse av religiösa traditioner och deras samhällsreliga kontexter. Avdelningen för östkyrkliga studier (ÖS) specialiserar sig på de östliga kristna traditionernas teologi och historia. Hela högskolan stöds av Avdelningen för verksamhetsstöd (VS). Den ansvarar för administrativa och operativa funktioner för att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig verksamhet.

EHS har två campusområden med Campus Bromma som lärosätets hemvist. På Campus Bromma finns de båda avdelningarna MRD och RT samt högskolans verksamhetsstöd.

Högskolan delar campus med Bromma folkhögskola vilket innebär god resursanvändning av lokaler med exempelvis gemensam restaurang. Avdelningen ÖS är placerad vid Campus Södertälje och verksamheten bedrivs samlokaliserad och i nära samarbete med Sankt Ignatios folkhögskola.

Utöver utbildning och forskning är samverkan med det omgivande samhället en av EHS huvudsakliga uppgifter. Samverkan har alltid varit en grundläggande del av högskolans identitet och idag omfattar denna samverkan ett mångsidigt nätverk av relationer, som sträcker sig från kyrkliga sammanhang till övriga delar av samhället. Det avslutande kapitlet i verksamhetsberättelsen, "Publicerat 2024", illustrerar tydligt hur högskolans expertis och kunskap aktivt bidrar till samhället på lokal, nationell och internationell nivå.

EHS har två centrumbildningar som spelar en viktig roll i att stärka högskolans samverkan med det omgivande samhället. Dessa satsningar är strategiskt utformade för att fokusera på specifika områden och frågeställningar av stor betydelse, där en centrumbildning skapar särskilda fördelar. De fungerar som kreativa arenor för samarbete, där forskare, studenter, civilsamhället, näringslivet, den offentliga sektorn och allmänheten kan mötas. Tillsammans utforskar de nya kunskaper och delar erfarenheter i en kreativ och tvärvetenskaplig miljö.

Centrum för integration, mångfald och kyrkligt ledarskap (CIMK) har nu verkat i tre år med finansiering från särskilda projektmedel. Under 2024 avslutades den första fasen med flera viktiga händelser under året. Den empiriska delen av forskningsprojektet "Ungas delaktighet i mångfaldsförsamlingar" slutfördes, och i samarbete med FRIFO (Frikyrkliga forskningsrådet) arrangerades konferensen "Unga, migra-

tion och mångfald”. Dessutom färdigställdes en bok kopplad till forskningsprojektet, som nu är på väg att publiceras. För att säkra fortsatt finansiering och utveckling har ansökningar om nya forskningsmedel skickats in till Vetenskapsrådet och Riksbankens Jubileumsfond. Parallellt förs dialog med avnämare om framtida projekt med liknande inriktning. Den genomförda forskningen har uppmärksammats och förfrågningar från olika aktörer understryker centrumbildningens höga relevans för både avnämare och det omgivande samhället.

Centre for Theology, Ecology and Culture (CTEC) har varit en del av EHS sedan 2022 och finansieras genom särskilda projektmedel. Centret har nu etablerat sig som en betydande aktör med fokus på att främja dialog och forskning kring klimatkrisen och ekologiska frågor ur teologiska perspektiv. Verksamheten präglas av utvecklingen av innovativa forskningsmetoder och pedagogik i samarbete med konstnärer och andra samhällsaktörer. Under 2024 organiserade CTEC flera aktiviteter, inklusive ”Livable Futures Symposium”, eko-kritiska gudstjänster och workshops i Stockholms kyrkor samt kreativa skrivarkonstverkstäder. En annan viktig händelse under året har varit planeringen av kursen ”Åter/Förtroende: Andlighet, Helighet, Jord”, som kommer att ges i samarbete med Konstfack under våren 2025. För att säkra fortsatt verksamhet har ansökningar om forskningsmedel skickats till Vetenskapsrådet och Formas, och finansiering har delvis erhållits från Åke Wibergs stiftelse och C E Wikströms stiftelse. De aktiviteter som genomförts under 2024 har väckt intresse och svarat mot efterfrågan från både avnämare och det omgivande samhället.

Forskarutbildning bedrivs vid EHS sedan 2017, och under 2024 har fem disputationer ägt rum: Elin Lockneus disputerade den 26 januari med avhandlingen *Kyrkbänksteologi: En studie av gudstjänstfirares liturgiska praktikers teologi*; Björn Asserhed den 7 februari med avhandlingen *Gardens in the Wasteland: Christian Formation in Three Swedish Church Plants*; Simon Hallonsten den 24 maj med avhandlingen *Online Small Groups as Sites of Teaching: An Action Research Dissertation into Christian Religious Education in the Church of Sweden*; Lisa Plantin den 6 december med avhandlingen *Birth Metaphors in the Book of Job: A Blending Theory Analysis*; och Aldar Nömmik den 17 december med avhandlingen *Robes, Romans, and Rituals in First Corinthians: Paul and the Conflict over Head-Coverings*. Disputationerna har varit viktiga mötesplatser för forskare inom ämnesfälten och bidragit till att EHS fortsätter starka relationer och nätverk inom för högskolan viktiga ämnesfält.

Pastorsutbildningen vid EHS har under 2024 introducerats fullt ut i sin nya form som bättre integrerar olika delar av utbildningen i en kreativ helhet med uppdaterat och anpassat kursutbud. På grundläggande nivå får pastorkandidaterna en bred utbildning med kurser från de olika ämnesområdena. Bland nya eller uppdaterade kurser som ingår i utbildningen finns bland annat kurserna ”Pastoralt

ledarskap, Evangelisation och mission”, ”Dopets och nattvarens teologi” och ”Självård och kris”. Tillsammans med andra aktiviteter och den pastorala ram som teologgruppernas verksamhet utgör är detta ett tydligt steg framåt för att utbilda pastorer och präster så att de är väl rustade för de olika uppdrag som väntar.

Under året har lektor i mänskliga rättigheter Ulf Johansson Dahre och professor i östkyrkliga studier Samuel Rubensson gått i pension. Maria Ledstam och Simon Hallonsten har tillsvidareanställts som lektorer inom praktisk teologi. Dan-Erik Andersson har rekryterats till en tidsbegränsad anställning om två år som biträdande professor i mänskliga rättigheter och demokrati. Den undervisande delen av personalstyrkan vid EHS präglas av stort engagemang i uppgifterna och låg personalomsättning. Uppslutningen i kollegiearbetet är god med engagemang och hög grad av kollegialitet.

Verksamhetsstödet har genomgått en omfattande omorganisation under 2024 till följd av ekonomiska utmaningar. Trots ökade statliga anslag har EHS påverkats negativt av produktivtavsdrag och stigande kostnader, vilket krävt effektivisering. I linje med verksamhetsplanen initierades en översyn av verksamhetsstödet som tydligt visade att enbart besparingar inte skulle komma att räcka. Därför blev en mer genomgripande omställning nödvändig för att säkerställa kostnadseffektivitet utan att tappa kapacitet. Under våren genomfördes analysarbete, och under hösten skedde fackliga förhandlingar parallellt med budgetarbete och interna beslut. Omorganisationen har inneburit både uppsägningar och påbörjade nyrekryteringar. Trots påfrestningarna har verksamhetsstödet fungerat väl under 2024 och bidragit till att omställningen varit möjlig att genomföra. Förändringarna träder i kraft under 2025.

Vid EHS finns både studentkår och doktorandråd för att bevaka studenters och doktoranders rätt att utöva inflytande över högskolans utbildning. De finns representerade i kollegier, relevanta organ och i EHS styrelse. Vid högskolan finns också ett likabehandlingsråd och en tjänsteförslagsnämnd.

Stiftelsen Sankt Ignatios har under året skickat in kompletterande handlingar till UKÄ för att få tillstånd att utfärda magisterexamen i östkyrkliga studier. UKÄ har under året bedömt att ansökningarna om tillstånd för kandidat- och masterexamen inte uppfyller kraven för godkännande. Regeringens nuvarande uppdrag till EHS är oförändrat enligt regleringsbrevet för 2025.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har tillsyn över universitet och högskolor och i uppdraget ingår att genomföra granskningar av sektorn där fokus i granskningarna är att stärka kvalitetsdrivande systematiskt kvalitetsarbete. Den stora insatsen under 2024 har handlat om åtgärdsredovisning enligt UKÄs granskning av lärosätets kvalitetsäkringsarbete. Arbetet med åtgärdsredovisningen gick under hösten in i en slutfas inför inlämnande 10 januari 2025. I augusti

tillsatte rektor en ny funktion, kvalitetssamordnare, i syfte att stärka högskolans systematiska kvalitetsarbete. I december beslutade rektor, som en följd av höstens arbete, om följande nya dokument med giltighet från 1 januari 2025; *Kvalitets-säkringspolicy för Enskilda Högskolan Stockholm, Anvisning till kvalitetsarbete vid Enskilda Högskolan Stockholm* (med riktlinjer och vägledning), samt *Handlingsplan för kvalitetsarbete vid Enskilda Högskolan Stockholm 2025-2029*. De nya dokumenten har successivt prövats under hösten 2024 och är framtagna utifrån UKÄs nya reviderade vägledning för granskning och den interna analys som gjorts utifrån UKÄs bedömning av EHS.

EHS är sedan 2020 medlem av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). Sedan 2023 deltar högskolan fullt ut i SUHFs förbundsårsmöte och vid konferenser och seminarier som sker såväl på plats som digitalt. Flera medarbetare har deltagit utifrån olika funktioner och SUHF utgör en viktig arena för såväl nätverkande som kompetensutbyte i högt specialiserade högskolefrågor. För rektors del innebär SUHF en viktig part för att kalibrera högskolans verksamhet i linje med övriga sektorn och att stärka EHS position som en del av svensk högre utbildning.

Under 2024 mottog högskolan 5048 ansökningar till kurser och program, varav 1588 var ansökningar till program (inklusive sena anmälningar). Motsvarande siffror för 2023 var 4873 ansökningar till högskolans kurser och program, varav 1822 var ansökningar till program. Söktrycket var därmed i

paritet med tidigare år och visar att EHS står sig väl i en sektor som kämpar med vikande söktryck. Det finns dock anledning att notera förskjutningar från campusbaserade kurser till distansalternativ och från heltidsstudier till studier på deltid. Givet dessa förskjutningar behöver EHS fortsatt analys och utveckling för att stärka rekrytering och svara mot studenternas behov.

Trots en orolig omvärld med betydande utmaningar för högre utbildning i allmänhet, och för högskolans ämnesområden i synnerhet, är EHS under 2024 en väl fungerande högskola. När verksamheten nu fortsätter att utvecklas och dimensioneras så sker det med tillförsikt om att EHS har en viktig roll att spela inom svensk högre utbildning till nytta för både kyrka och samhälle.

7 februari 2025

Niklas Holmefur
rektor/VD

Avdelningen för mänskliga rättigheter och demokrati (MRD)

Avdelningen för mänskliga rättigheter och demokrati (MRD), baserad på Campus Bromma, bedriver tvärvetenskaplig utbildning och forskning i människorätts- och demokrati-frågor. Avdelningen leds av prefekt Johanna Ohlsson som tillsammans med studierektor och övrig administration ansvarar för löpande ärenden. För beslut rörande kvalitetsfrågor, utbildnings- och utvecklingsfrågor ansvarar MRD-kollegiet, som består av tillsvidareanställda lärare, studierektor, studentkårsrepresentant samt prefekt. Avdelningen har under året haft en professor, en biträdande professor, två docenter, tre lektorer, en adjunkt och ett flertal timlärare utöver prefekt- och studierektorsfunktion.

Analys och kvalitetshöjande åtgärder har utgått från högskolans sex prioriterade perspektiv enligt *Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete vid Enskilda Högskolan Stockholm 2021 – 2026*.

MRD:s övergripande arbete gällande utbildning

Avdelningen för mänskliga rättigheter och demokrati (MRD) har under verksamhetsåret bedrivit undervisning inom ramen för två program: Kandidatprogram i mänskliga rättigheter (180 hp) och Master's Program in Human Rights and Democracy (120 ECTS credits), samt fristående kurser. Program och kurser har varit uppskattade av studenterna och har ett jämnt högt söktryck, speciellt det internationella mastersprogrammet.

Avdelningens kvalitetsarbete rörande undervisning utgår från verksamhetsplan för 2024 och har innefattat:

- Under året har MRD:s lärare fortsatt fokuserat på arbetet med att höja svarsfrekvensen på kursvärderingar genom att avsätta tid på sista kurstillfället, samt aktivt arbetat med en dialog med studentgrupperna.
- MRD har konsoliderat en rutin för att ventiler kursrapporter i avdelningskollegium samt en funktion i Drive där kursrapporterna samlats.
- I relation till kursutbudet har jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv liksom frågor kring ett socialt och ekologiskt hållbart samhälle kontinuerligt bevakats och diskuterats i kollegiet i samband med ändringar av kurslitteratur (april, oktober).
- Arbete med att stärka internationella kontakter för studentutbyte genom att Henrik Hannfors tillsammans med Björg Farstad stöttat studenter som planerar utbyte VT25 genom ERAMSUS+.
- Framtagande av nya rutiner för uppsatsbedömning. En engelskspråkig version av bedömningskriterier har tagits fram och implementerats under 2024.
- Fortsatt arbete med att genomlysna och diskutera högskolans och avdelningens förhållningssätt till distans- och hybridundervisning. Avdelningens undervisning är primärt campusbaserad.
- Fortsatt arbete med att kartlägga alumners arbetsplatser och beskrivning av strukturer för uppföljning av arbetet med att förbereda studenterna för arbetslivets utmaningar samt att kunna möta förändringar i arbetslivet.

- Fortsatt arbete med att ta fram förslag för rutiner och processer för samverkan med arbetslivet.

Programmet för kandidatexamen i mänskliga rättigheter har haft en stabil struktur ett antal år, om än med smärre justeringar i kursutbud och målskrivningar. Efter flertalet påtalanden från studentrepresentanterna och Studentkåren har det inletts ett kvalitetsarbete kring en omställning från att kurserna ges på en studietakt om 50% (alltså två parallellt) till att varje kurs ges på en studietakt om 100%.

Genomförda kvalitetshöjande åtgärder 2024:

- Konsolidering av lärandemål i kursplaner utifrån *kunskap och förståelse, färdighet och förmåga och värderingsförmåga och förhållningssätt*. Samtliga kandidatkurser har reviderats i juni 2024.
- Genomförande av kollegial genomlysning avseende litteratur kopplat till en MR-kanon, samt genomgång av kurslitteratur i linje med tidigare periodiserad estimering i högskolans handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete (juni 2024).
- Ett kvalitetsarbete med att ändra programstrukturen för kandidatprogrammet i mänskliga rättigheter har påbörjats, det innebär inga större förändringar i kursutbud men ändrar studietakten på kurserna till 100 % i stället för tidigare 50%. Programmets studietakt är oförändrat på 100%. Detta arbete kommer att konsolideras under 2025.

Det internationella och engelskspråkiga **Master's Program in Human Rights and Democracy** (sjösatt HT 2021) har nu sin fjärde kull studenter. Antagningsomgången med start HT24 hade högt söktryck och genererade en kull på ca 20 studenter. Visumhanteringen är fortsatt en fråga som bevakas, men tidigare åtgärder från 2023 verkar ha gett önskad effekt. Studiesociala frågor samt former för deltagande för de tre studentgrupperna (svenskbaserade, EU-baserade och utomeuropeiska studerande) behöver arbetas med kontinuerligt, och så gjordes även under 2024. Programmet utvärderades under 2024, baserat på en studentenkät.

Genomförda kvalitetshöjande åtgärder 2024:

- Konsoliderat rutiner för arbetet med antagning till masterprogrammet.
- Masterstudenter har deltagit i avdelningens högre seminarier.
- Beredning av alumninätverk har pausats med anledning av nyrekrytering av studierektor.
- Arbetet med ettårigt engelskspråkigt magisterprogram online har pausats med anledning av nyrekrytering av studierektor.

Kommunikation och disseminering. Avdelningens lärare har deltagit i flera utåtriktade aktiviteter och flera texter har publicerats under 2024. (Se vidare nedan under "Publicerat 2024" och under avsnittet "Forskning och forskarutbildning").

Avdelningen för östkyrkliga studier (ÖS)

Avdelningen för östkyrkliga studier (ÖS), har sin verksamhet förlagd till Campus Södertälje, där prefekt, Michael Hjälms, och studierektor, Johan Andersson, lett verksamheten under 2024. ÖS har varit indelad i tre ämneskollegier under året och träffats i varierande utsträckning: Ämneskollegiet för bibelvetenskap med religionshistoria, Ämneskollegiet för kyrkohistoria med systematisk teologi samt Ämneskollegiet för praktisk teologi med beteendevetenskap. Ämneskollegierna har var för sig ansvarat för kvalitetsfrågor, utbildnings- och utvecklingsfrågor. Avdelningen har under året bestått av tre professorer, varav en professor gick i pension inför sommaren samt att en professor har bedrivit forskning på heltid. Utöver professorer, prefekt och studierektor har avdelningen haft en docent och två lektorer samt ett flertal timlärare.

Analys och kvalitetshöjande åtgärder har utgått från högskolans sex prioriterade perspektiv enligt *Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete vid Enskilda Högskolan Stockholm 2021–2026*. Under hösten inleddes en extern granskning av kandidatprogrammet som slutförs under våren 2025.

ÖS övergripande arbete gällande utbildning

ÖS har under 2024 bedrivit undervisning inom ramen för sju program: Yrkesprogram (församlingspedagog om 2 eller 3 år, 120 hp samt pastoralpedagogiska programmet för präster, diakoner och församlingslärare om 4 år, 180 hp), Premasterprogram (1 år, 60 hp), Kandidatprogram i teologi med inriktning mot östkyrkliga studier (3 år, 180 hp), Magister- och masterprogram i internationella relationer och ekumenik (1 år, 60 hp; respektive 2 år, 120 hp), Forskarutbildning i östkyrkliga studier (4 år, 240 hp), Tro och liv: i kyrkans tjänst (1 år, 30 hp) samt Basår i östkyrkliga studier (1 år, 60 hp). Yrkesprogrammen har genomförts i samverkan med Sankt Ignatios folkhögskola, med ett år på folkhögskola. Utbildningarna är uppskattade men med ett starkt differentierat söktryck.

Avdelningens kvalitetsarbete rörande undervisning utgår från verksamhetsplan för 2024 och har innefattat:

- Fokus på kursvärderingar som underlag för förbättringsåtgärder.
- Fokus på lärandemål, examinationer och progression i kursplaner.
- Nya metoder och upplägg på onlinekurserna och fortsatt arbete med hur onlinekurser kan kombineras med campuskurser.
- Framtagande av förslag till projekt för pedagogisk utveckling av avdelningens lärare.

Yrkesprogrammen

Det finns två yrkesförberedande program: Församlingspedagogiska programmet och Pastoralpedagogiska programmet. Ingen ny antagning har skett för det senare programmet som avvecklas fram till hösten 2026, medan en sista omgång för det församlingspedagogiska programmet ägde rum inför läsåret 24/25. Söktrycket har varit förhållandevis lågt inför läsåret 24/25, vilket delvis förklaras av att programmen avvecklas.

Kandidatprogram i teologi med inriktning mot östkyrkliga studier (180 hp) har under året fortsatt men inga nya antagningar har gjorts. De insatser som har gjorts för att förstärka programmets avslutande termin har gett gynnsamma kvalitativa effekter med märkbart förbättrade kandidatuppsatser. Söktrycket är relativt högst för vissa fristående kurser.

Magister- och masterutbildningen i internationella relationer och ekumenik (60 respektive 120 hp) har haft en viss ökning av söktrycket och har nu fler magister- och masterstudenter än de tre tidigare programmen hade sammantaget. En ny modell för handledning har lett till en viss förbättring av kvalitén på masteruppsatserna, men än återstår mer arbete.

Forskarutbildningen har inte haft några nya antagningar och de kvarvarande doktoranderna har delvis varit lediga från studierna.

Kommunikation och disseminering. Avdelningens lärare har deltagit i flera utåtriktade aktiviteter med olika produktioner. Framför allt har lärarna använts som experter i relation till de pågående konflikter som finns runtom i världen där prefekten besökte Tigray och St Frumentius College i september. (Se vidare nedan under "Publicerat 2024").

Avdelningen för religionsvetenskap och teologi (RT)

Avdelningen för religionsvetenskap och teologi (RT), baserad på Campus Bromma, leddes under 2024 av prefekt Jonas Idestrom som tillsammans med ämnesföreträdare, lärare i de olika ämnena och studierektorer ansvarar för kurs- och programutveckling i de teologiska programmen. Avdelningens högsta beslutande och tillika kvalitetssäkrande organ är Ämnesföreträdarkollegiet (ÄFK). Kollegiet utgörs av ämnesföreträdare (inklusive programansvariga), studierektor samt studeranderepresentant och leds av prefekt. ÄFK driver och utvecklar tillsammans med verksamhetsstödet och ämneskollegierna de teologiska och religionsvetenskapliga utbildningarna. Avdelningen har en utvecklad samverkan och dialog med studenter, i huvudsak genom studentkåren. Representanter från studentkåren deltar i möten med ämneskollegier och ämneföreträdarkollegiet.

Analys och kvalitetshöjande åtgärder har utgått från högskolans sex prioriterade perspektiv enligt *Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete vid Enskilda Högskolan Stockholm 2021 – 2026*.

RT:s övergripande arbete kring undervisning

Avdelningen erbjuder flera utbildningsvägar inom teologi/religionsvetenskap. Det kan vara enskilda kurser som ingår i en annan yrkesutbildning, eller en examen med teologi/religionsvetenskap som huvudämne. Under 2024 erbjöds kurser i teologi på grundnivå, avancerad nivå samt inom ramen för avdelningens forskarutbildning. RT har under verksamhetsåret fortsatt bedriva undervisning inom ramen för ett antal program: Kandidatprogram i teologi (180 hp), Teologiskt program, inriktning pastor och Teologiskt program, inriktning präst i Svenska kyrkan. Avdelningen erbjuder också möjlighet att läsa ett Teologiskt basår (60 hp) (på campus eller som distansutbildning).

Vidare har under året erbjudits ett masterprogram i religionsvetenskap och teologi. Det yrkesinriktade magister- och masterprogrammet "Ledare för kyrka i förändring" har fortsatt varit vilande under 2024.

Under 2024 anställdes två lektorer i praktisk teologi (100%) och en tidsbegränsad lektor i systematisk teologi 45%. Under 2024 har samverkan med Svenska kyrkans stift utvecklats ytterligare. Sedan tidigare genomförs uppdragsutbildningen "Livslångt lärande i församlingen" med flera stift i Svenska kyrkan. Därtill har EHS i samverkan med Göteborgs stift, Härnösands stift och Strängnäs stift planerat och kommit överens om att genomföra ett treårigt aktionsforskningsprojekt tillsammans med sex församlingar i stiftet. Projektet inleddes 2025 och leds av Simon Hallonsten. Projektet finansieras av stiftet. EHS fick också under 2024 uppdraget att genomföra ett följeforskningsprojekt i Göteborgs stift med syfte att utvärdera projektet "Vidare med Mary". Projektet pågår till och med våren 2026 och genomförs av Jonas Idestrom och Simon Hallonsten. Två kontrakt i Stockholms stift har också kommit överens med EHS om en uppdragsutbildning med anledning av den nya bibelöversättningen av NT. Utbildningen genomförs under 2025.

Dan Siedell har varit gästforskare vid avdelningen under höstterminen 2024. Han har då bland annat ansvarat för forskarseminarier, knutit kontakter med utbildnings- och konstinstitutioner i Stockholm och Uppsala. Han har också varit delaktig i arbetet kring centret för Kultur, teologi och ekologi (CTEC).

Docent Rikard Roitto har under året fortsatt att följa utvecklingen inom AI och språkmodeller och under höstterminen genomfört tre workshops med medarbetare på EHS.

Kvalitetshöjande åtgärder 2024:

- Arbetet med att ytterligare stärka rutinerna kring kursvärderingar och kursutvärderingar har fortsatt i både ämnesföreträdarkollegiet och i ämneskollegierna.
- Projektet campus.distans har genomförts för att undersöka och uppdatera kursformat och interaktion mellan campus och distanskurser.
- En medarbetare har sett över policy kring AI-språkmodeller och genomfört workshops med medarbetare.

Grundstrukturen för **Kandidatprogram i teologi – inriktning mot allmän religionsvetenskap och teologi** (180 hp) har legat fast sedan utbildningsplan fastställdes 2018 men med vissa justeringar i kursutbud, utbildningsmål och kontinuerlig uppdatering av kurslitteratur. 2021 genomfördes en extern granskning av programmet.

Teologiskt program, inriktning pastor och **Teologiskt program, inriktning präst i Svenska kyrkan** utgör särskilda inriktningar av kandidatprogram i teologi. Dessa program öppnar arbetsmarknaden i de olika samfunden, baserat på att studenten läst specifika inriktningar inom Kandidatprogram i teologi. Grundläggande för avdelningens verksamhet är uppdraget från ägaren att utbilda pastorer för tjänst i Eumeniakyrkan. Till detta kommer kompetensutveckling och annan spetskompetens som kyrkan efterfrågar. Sedan många år har blivande präster inom Svenska kyrkan också varit en betydande studentgrupp vid högskolan, tillsammans med ett antal andra studenter. EHS följer samma regler vid antagning till studier som finns för de statliga lärosätena. Högskolan antar alltså inte själv några studenter som pastors- eller prästkandidater, det är något som samfunden helt och hållet själva ansvarar för. Samråd med Eumeniakyrkan sker genom ett Utbildningsråd och genom en Ledningsgrupp. Samråd med Svenska kyrkan sker genom kontakt med stift och då särskilt med Stockholms stift.

Genomförda kvalitetshöjande åtgärder 2024:

- Ett uppdaterat *Teologiskt program, inriktning pastor*, har implementerats.
- En samverkansgrupp mellan EHS, Eumeniakyrkan och Bromma folkhögskola har etablerats för att långsiktigt utveckla och förvalta pastorsutbildningen.
- Ett kollegium av medarbetare från EHS, Eumeniakyrkan och Bromma folkhögskola som har ansvar inom pastorsutbildningen har konsoliderats under året.

- Carl Johan Berglund har efter tjänstledighet återvänt till EHS och har i rollen som studierektor gått in och delat ansvaret för Teologiskt program inriktning pastor tillsammans med prefekten. Berglund har också tagit ansvar för studievägledning för pastorskandidaterna.

På avdelningen finns två centrumbildningar: *Centrum för Integration Mångfald och Kyrkligt ledarskap* (CIMK) och *Centrum för teologi, ekologi och kultur* (CTEC).

Avdelningen för verksamhetsstöd

Avdelningen för verksamhetsstöd (VS) leds av administrativ chef Katarina Fägerhall Olofsgård. Avdelningen har 13 medarbetare fördelade på funktioner inom bibliotek, kommunikation, ekonomi, utbildningsadministration, vaktmästeri och HR-frågor. Därtill finns inhyrda tjänster för IT.

HR-funktionen har under 2024 fortsatt det systematiska arbetsmiljöarbetet. Årshjulet har följts för de aktiviteter som ska genomföras regelbundet och som ligger till grund för en god fysisk och social arbetsmiljö:

- Arbetsmiljögruppen (bestående av skyddsombud, studerandeskyddsombud, vaktmästare och chef för verksamhetsstöd) har haft regelbundna möten under året.
- En medarbetarundersökning genomfördes i mars månad 2024.
- HLR-utbildning arrangerades för medarbetare under maj månad 2024 där även studentkåren inbjöds att delta.
- Brandskyddsronnd har genomförts med alla avdelningar i samband med personaldagen i juni 2024.
- Första delen av en antidiskrimineringsutbildning genomfördes under hösten 2024 tillsammans med Studentkåren. Utbildningen fortsätter under vårterminen 2025.
- Rådet för likabehandling har mötts vid ett par tillfällen, uppdaterat sitt uppdrag och förstärkts med ytterligare deltagare genom att kvalitetssamordnare numera ingår i rådet.

Biblioteket har under året, förutom de löpande arbetsuppgifterna, fokuserat på att vidareutveckla rutiner, riktlinjer och stödstrukturer för hantering av forskningsdata. Detta arbete har bland annat lett fram till EHS policy för hantering av forskningsdata, utvecklade rutiner för forskningsdatahantering samt att publiceringen av forskningsdata i Svensk Nationell Datatjänsts katalog har påbörjats.

Utöver arbetet med forskningsdatahantering har biblioteket även fortsatt att förbättra det interna informationsflödet. I samband med att sökingången på bibliotekets hemsida uppdaterades, har delar av sidan omarbetats för att bli mer användarvänlig. Visuella element har integrerats med genvägar till specifika resurser för att skapa en bättre användar-

Kommunikation och disseminering. Avdelningens lärare har deltagit i flera utåtriktade aktiviteter och flera texter har publicerats under 2024. Under året har lärare och studenter samlats till gemensamt fika på måndagar då också forskare och lärare vid skolan har presenterat nypublicerade böcker. (Se vidare nedan under "Publicerat 2024" och under avsnittet "Forskning och forskarutbildning").

upplevelse. Hjälpssidorna för bibliotekets digitala resurser har också uppdaterats för att underlätta informationsökningen för studenter och lärare.

Biblioteket har strävat efter att stärka samarbetet med lärarna för att integrera informationskompetens i högskolans utbildningar på ett ändamålsenligt sätt och för att göra kurslitteraturen mer lättillgänglig för studenterna. Under året diskuterades formen för samarbetet kring kurslitteraturen och utbildningarnas läraktiviteter.

Studenter med funktionsnedsättning

Under år 2024 har samordnaren fortsatt deltagit i Myndigheten för tillgängliga mediers referensgrupp för högskolefrågor, till exempel rörande det för 2025 uppdaterade Tillgänglighetsdirektivet, men också kring säkerhetsfrågor kopplade till tjänsten Legimus. I oktober 2024 deltog samordnaren på länk vid en EU-organiserad konferens om tillgänglighet i högre utbildning i Porto, Portugal. På lokalt plan har arbete inletts med att kartlägga hur AI-verktyg som språkmodeller och chatbotar kan fungera som inlärningsstöd för studenter med olika funktionsnedsättningar. Detta arbete kommer att fortsätta under 2025, dels genom introduktioner och workshops för studenter, dels i samband med en paneuropeisk konferens om AI-frågor där samordnaren är medarrangör.

Kommunikation

Under 2024 har kommunikationsarbetet fokuserat på flera nyckelområden:

- Utveckling av extern kommunikationsplan: Arbetet med att utveckla en extern kommunikationsplan har fortlöpt under året.
- Förtydligande av information på hemsidan: Arbetet med att förbättra och förtydliga information på hemsidan är pågående.
- Implementering av enkätverktyget Explorance Blue: Verktyget implementerades framgångsrikt under 2024, även om processen tog längre tid än förväntat.
- Implementering av doktorandenkäten: Enkäten implementerades, och resultaten har sammanställts och rapporterats.

Utbildningsadministrationen har under året administrerat 257 kurser och 38 program med 84 lärare och 1 406 studenter inskrivna. Samtliga lärare lägger upp sina kurser och material på lärplattformen Canvas oavsett om det är Campuskurser eller online. Här lämnar även studenter in sina uppgifter och examinationer om det inte är salstentor. Zoom används både i lärplattformen och i klassrum med hybridundervisning. Under året har 4435 zoomkonferenser genomförts med totalt 1 032 652 mötesminuter och 19 515 deltagare. De verktyg och den läroplattform EHS använder är längst fram i teknik och utveckling idag. Det gör EHS till en högskola som är konkurrenskraftig i en snabbt skiftande värld.

Internationella kontakter och program

De internationella kontakterna är en väsentlig del av EHS verksamhet. Högskolans studenter erbjuds möjlighet till olika former av utlandsstudier genom stipendieprogrammen Erasmus+ samt Minor Field Studies (MFS).

Under 2024 har EHS fått MFS stipendier beviljat i två omgångar, först 3 för HT2024 och sedan 4 för VT2025. Varje stipendium är på 30 000 SEK. Dessa stipendier kan de som skriver examensarbete ansöka om för att göra fältstudier. Under HT2024 har tre studenter varit ute på MFS, två i Kenya och en i Filippinerna.

Inom Erasmus+ programmet fick EHS godkänt en ny Charter 2021 för åren 2021-2027 och har även fått beviljade nya medel för utbyten varje ansökningsomgång. Under HT 2024 hade EHS lärarutbyte från Rumänien på ÖS via programmet och under hösten har två studenter från EHS MRD Master program varit ute på praktik via programmet, en vid Embassy of Sweden i Belgrade i Serbia och en vid Embassy of Greece i Slovenia. Tre MRD kandidatstudenter till är på väg VT2025, en för studier vid ALMA MATER STUDIORUM UNIVERSITA DI BOLOGNA i Italien, en vid Sticing Vu i Amsterdam, Holland och en på praktik vid Embassy of Sweden i Zimbabwe.

Under 2024 har även en masterstudent från MIT i Myanmar läst vid EHS som förberedelse för doktorandansökan. Studenten är nu antagen till forskarutbildning med start under 2025. Övriga samarbetsprojekt inom dessa områden har inte haft någon aktivitet under 2024.

Studierektorer

Studierektorerna har tillsammans med prefekter och avdelningskollegier tagit fram utbildningsutbud för läsåret 2024/2025 inom deras respektive avdelningar. De har haft en kvalitetsbevakande funktion vad gäller kurser och utbildningsprogram genom, bland annat sina röster i ämneskollegierna, där kurs- och utbildningsplan beslutas.

Studierektorerna har gemensamt utvecklat följande områden under 2024:

- 2024 blev det möjligt att länka fastställda kursplaner och utbildningsplaner i kurskatalogen.
- Arbetet med e-stämplade digitala examensbevis har fortgått under 2024 och implementerats. Bevisen har, utifrån våra studenter återkopplingar, tagits emot väl både nationellt och internationellt.
- Arbetet med att skapa nationellt och internationellt accepterade e-stämplade dokument för högskolans räkning, såsom intyg och bevis som ligger utanför Ladok, har fortsatt under 2024.

Omorganisation av verksamhetsstödet

Verksamhetsstödet har genomgått en större omorganisation under 2024 på grund av ekonomiska utmaningar. Trots successivt ökade statliga anslag har EHS påverkats negativt av produktivtetsavdrag och ökade kostnader, vilket ställt krav på omorganisation och effektivisering av verksamheten. För att möta ekonomiska utmaningar samt tillgodose ökade krav från omvärlden initierade EHS under 2024 en omfattande översyn av verksamhetsstödet, i linje med den verksamhetsplan som fastställdes av styrelsen december 2023.

Det stod tidigt klart att det inte skulle räcka med att hyvla för att kunna genomföra nödvändiga besparingar. EHS har inga stora kapital att ta av eller luftiga budgetposter som går att kapa. En mer genomgripande omorganisation blev därför nödvändig för att verksamhetsstödet skulle kunna ställas om för att möta verksamhetens behov mer kostnadseffektivt utan att tappa i kapacitet. Mot bakgrund av att verksamhetsstödet hittills inte genomgått någon anpassning för att möta förändrade ekonomiska förutsättningar eller omstruktureringar som svar på skiftande krav och förväntningar från omvärlden var en sådan omställning nu nödvändig. Under våren pågick analysarbete och under hösten genomfördes förhandlingar med fackliga parter parallellt med budgetarbete, beslutsprocesser i styrelsen och interna processer. Uppsägningar på grund av arbetsbrist beroende av omorganisationen har genomförts och ett par nyrekryteringar har påbörjats under 2024. Verksamhetsstödet med alla enskilda medarbetare har under hela 2024, trots en påfrestande omorganisation, fungerat väl i det operativa arbetet och bidragit till att en omorganisation varit möjlig. Förändringar faller ut under 2025.

Forskning och forskarutbildning

Under året har EHS haft 30 doktorander med anknytning till EHS. Av dessa är 23 antagna vid EHS och bedriver sin utbildning där, medan övriga är antagna vid Åbo Akademi i visst samarbete med EHS. Av doktoranderna antagna vid EHS tillhör tio ämnesområdet praktisk teologi med kyrkohistoria, sju bibelvetenskap, fyra systematisk teologi, och två östkyrkliga studier. I samarbetet med Åbo finns även doktorander inom ämnesområdet mänskliga rättigheter. Under året antogs tre nya doktorander, varav två påbörjar sin utbildning under kommande verksamhetsår. Av dessa tre tillhör en praktisk teologi med kyrkohistoria och två bibelvetenskap. Under året har fem doktorander disputerat: tre i praktisk teologi och två i bibelvetenskap.

En förutsättning för den starka utvecklingen av forskarutbildningen har varit ett tidigare flertal större donationer i samband med försäljning av fastigheter som ägts av församlingar tillhörande Eumeniakyrkan. Utan dessa hade det inte varit möjligt att så snabbt utveckla en vital forskarutbildningsmiljö. I övrigt finansieras doktorandverksamheten via samverkan med Eumeniakyrkan, olika svenskkyrkliga stift, doktorandanställningar vid Sankt Ignatios College, församlingar och forskningsenheten inom Svenska kyrkan, Lunds Missionssällskap, med flera. Det finns även doktorander med egen finansiering. En mindre del finansieras direkt via EHS budget med hjälp av det statliga forskningsanslaget.

EHS forskarutbildningskollegium har ett övergripande ansvar för forskarutbildningens organisation, utveckling, genomförande och kvalitet. I denna egenskap ansvarar forskarutbildningskollegiet för bl.a. doktorandantagning, utseende av betygsnämnder och opponenter vid lärosätets disputationer, antagning av styrdokument och andra för forskarutbildningen övergripande kvalitetssäkrande frågor såsom exempelvis uppföljning av allmänna och individuella studieplaner. Ledamöter i kollegiet är rektor (ordf.), studierektor (sekr.), doktorandrepresentant, samt forskningsledarna för respektive forskarutbildningsämne jämte ytterligare en professor/docent. Studierektor har under året varit Anne-Christine Lindvall. Under året har fem sammanträden hållits. Samtliga med möjligheten att vid behov delta online.

Utöver löpande ärenden har forskarutbildningskollegiet under året arbetat med att ta fram riktlinjer rörande doktorandernas villkor och finansiering samt principer för förlängning av doktorandtiden. Under hösten genomfördes en doktorandenkät vars resultat kommer att bearbetas under kommande verksamhetsår. Tillsammans med Doktorandrådet anordnades under hösten en doktoranddag, och som utöver information och diskussion även innefattade en workshop på temat "Hur man blir publicerad i akademien: Konkret vägledning för monografier, artiklar och bokkapitel".

Forskningsområdet **Mänskliga rättigheter och demokrati** är förankrat dels i de enskilda forskarnas och de affilierade doktorandernas pågående projekt, dels i den institutionella

ram som EHS skapar kring denna forskning i form av seminarier, konferenser och forskningsutveckling. Nedan redovisas den institutionella delen av forskningsverksamheten.

- Forskarseminarier har under året planerligt hållits inom ämnet, vanligen den sista måndagen varje månad under terminstid men också vid ett tillfälle under en personaldag under sommaren. Förutom att pågående forskningsprojekt har utrymme även givits för att diskutera pedagogiska frågor, och från 2024 har även strategiska seminarier kring att söka forskningsmedel initierats.
- Under året har flera forskare deltagit med bidrag i konferenser och workshops om Mänskliga rättigheter och demokrati, till exempel i Lille (Frankrike), Rovaniemi (Finland), Malaga (Spanien) samt Göteborg, Stockholm, Sigtuna, Lund, Luleå, Skellefteå, Malmö (Sverige).
- Flera ansökningar om forskningsfinansiering har lämnats in, bland annat en initieringsbidragsansökan till Riksbankens Jubileumsfond i samverkan med forskare vid Södertörns högskola (beviljat, Södertörn medelsförvaltare) samt till Forte, Wallenberg och Vetenskapsrådet (tyvärr negativa beslut). Vi inväntar beslut om en nätverksansökan som i skrivande stund bereds hos Forte (EHS som medelsförvaltare).
- Ämnets aktiva doktorander fortsätter sina studier, båda i samverkan med Åbo Akademi. Samtidigt som vi värnar denna relation med Åbo arbetar vi med det mera långsiktiga målet att erhålla egna examenstillstånd för forskarutbildning inom ämnet.
- Bitr. professor Dan-Erik Andersson är på plats sedan augusti 2024 och har tagit över som forskningsledare efter Kjell-Åke Nordquist. Andersson representerade avdelningen vid ministerbesök från Jakob Forssmed och diskuterade relevansen för MRD:s profilfrågor.

Avdelningens lärare har deltagit i flera utåtriktade aktiviteter under året:

- Filosofiska rummet, *Är det en medborgerlig plikt att försvara landet med vapen?* 2 februari, Medverkande: Helen Lindberg (inbjuden talare)
- Öppen föreläsning Kvinnodagen på EHS, *Islamisk feminism, liberalism och religiös agens*, 8 mars. Medverkande: Helen Lindberg (inbjuden talare)
- *Panelnsamtal om Israel/Palestina*, Bromma Folkhögskola, 14 april, Medverkande: Göran Gunner (inbjuden talare)
- Tal på minnesstunden i Riksdagen om folkmordet på armenier. Medverkande: Göran Gunner (inbjuden talare)
- Filosofiska rummet, *Politiska rummet: Om fascismen* 19 juli, Medverkande: Helen Lindberg (inbjuden talare)
- Internationell workshop, *Care-informed spatial urban planning*, Södertörn 2 september. Medverkande: Johanna Ohlsson (medarrangör tillsammans med Romina Rodela, Södertörn och Miriam Williams, Macquarie University, RJ:s initieringsmedel).

- Samverkan med UD: Sveriges ambassadör Irina Schoulgin Nyoni besökte EHS och MRD den 21 oktober, deltog i gemensamt seminarium med studenter och lärare, samt informellt samtal om forskning.
- En dialog har under hösten 2024 inletts och konsoliderats med MR-dagarna om att EHS/MRD går in som medarrangör under evenemanget 2025, som genomförs i Kistamässan i december 2025.
- MR-dagarna i Skellefteå, Rättigheter i omställningens tid. Monter, samt miniseminarium fredag 15 november kl. 10.00-10.25: *Behöver Sverige en vattenhante-ringsstrategi - ett människorättsperspektiv*. Medverkande: Johanna Ohlsson (sem, monter), tre studenter: Krista Koivuranta, Assia Bakhouché, Hannah Brox (monter). Seminariet var ett samarrangemang med Lunds universitet.
- SACO-mässan, 27-28 november, Kistamässan, Sthlm. Medverkande i monter: Henrik Hannfors, Bojana Bursać Džalto, samt två studenter: Krista Koivuranta, Assia Bakhouché.

Forskningsområdet **Bibelvetenskap** har även under 2024 fortsatt med månatliga tvådagarseminarier samt ett par gemensamma storseminarier per termin tillsammans med bibelvetarna i Uppsala. Huvudansvarig har varit professor Thomas Kazen. Lärare har presenterat egen forskning och doktoranderna varit aktiva och presenterat avhandlingsavsnitt. Sammantaget har bibelvetarna under våren 2024 genomfört 21 presentationer. Av dessa genomfördes tre presentationer samt ett symposium (FS Göran Eidevall) tillsammans med Uppsala, två online tillsammans med Emory University, samt två med inbjudna gäster (Nathan MacDonald, Cambridge; Karin Neutel, Umeå). Dessutom deltagande i ett samseminarium arrangerat av ämnet Systematisk

teologi. Doktoranderna har i tillägg till EHS ordinarie seminarier deltagit med presentationer vid Gt:s nationella forskarskola (på EHS) och Nt:s svensk-norska forskarskola (Oslo).

Våren avslutades med Lisa Plantins slutseminarium. Höstterminen 2024 inleddes med ett boksläpp av Thomas Kazens och Rikard Roittos studie om hämnd, kompensation och förlåtelse i antikens värld, med responser av internationella gäster, samt Aldar Nömmiks slutseminarium. Efter detta genomförde bibelvetarna 16 presentationer, varav sex tillsammans med Uppsala, inklusive en föreläsning av Bruce Wells (Texas). I tillägg till ordinarie seminarier har ett antal lärare och doktorander deltagit vid de exegetiska dagarna i september (Lund) och vid Gt:s nationella forskarskola (Uppsala). I december anordnades en öppen föreläsning av Paul Cho (Wesley, Washington) och Lisa Plantin disputerade på en avhandling om födelsemetaforer i Jobs bok.

Forskningsområdet **Praktisk teologi med kyrkohistoria** har under 2024 mötts till Högre seminarier varannan tisdag under året. Professor Joel Halldorf har varit ansvarig för planering, men delat det vetenskapliga ansvaret med professor Jonas Idestrom. Även andra undervisande lärare har deltagit i seminariet: Sara Gehlin, Simon Hallonsten och Maria Ledstam. Dessutom har professor Tone Stangeland Kaufman (MF Vitenskapelig Høyskole, Oslo) och docent Sune Fahlgren deltagit regelbundet. I seminariet ingår fem aktiva doktorander: Hanna Alenius, Daniel Strömner, Torbjörn Toll, Andreas Bernberg (nyantagen) och Ann-Christine Falck (Ellen Vingren och Pernilla Myrelid har varit sjukskrivna). Dessutom ett antal magister- och masterstudenter. Under året har Björn Asserhed, Elin Lockneus och Simon Hallonsten disputerat. Dessutom har Torbjörn Toll haft slutseminarium. Att antalet doktorander på det här sättet minskat har gjort att organiseringen av forskningsämnet verksamhet har förändrats, från forskarskolan Kyrka i Samtid till Högre seminariet.

Vid seminariet har vi haft framläggning av texter författade av doktorander, seminarier inriktade på metod och teori, samt textseminarier av andra slag. Totalt har antalet seminarier varit 23 stycken. Högre seminariet har haft ett flertal samarbeten och internationella gäster under året. I februari genomfördes ett symposium med Pete Ward (Durham University). Susanne Wigorts Yngvesson och Dan Siedell om musik och teologi. I mars genomfördes ett digitalt seminarium med Matthew Ryan Robinson från Bonn University. I oktober gästades seminariet av Luke Bretherton, professor i etik vid Oxford University. Han höll en öppen och välbesökt föreläsning med rubriken "Church in an Age of Populism" samt mötte pastorer och präster från Stockholmsregionen för att diskutera deras roll i samhället. I oktober ordnades ett seminarium kring Lewi Pethrus och nationalsocialismen med inbjudna forskare från olika lärosäten: artikelförfattarna Markus Lundström och Tomas Poletti Lundström, samt Ola Larsmo, Heléne Löw och Jan-Åke Alvarsson. Det samlade ungefär 80 deltagare och uppmärksammades i en rad tidningar. Samseminarier har även ordnats med Uppsala universitet (höst och vår), Åbo Universitet och CTEC på EHS. Det finns en kärna av regelbundna deltagare i seminariet, men vid vissa tillfällen ordnar vi mer utåtriktade arrangemang som samlar många intresserade deltagare.

Forskningsområdet **Systematisk teologi** har haft närmare 20 sammankomster med det högre seminariet under 2024 och deltagit i nationella forskarskolor i etik respektive systematisk teologi under höst och vår. Arbetet i det högre seminariet leds av professor Susanne Wigorts Yngvesson och professor Petra Carlsson Redell. Där får studenter på

avancerad och masternivå och etablerade forskare och doktorander mötas i fördjupande samtal varannan vecka. Ett flertal publika event har arrangerats såsom ett symposium ("Livable futures") inom ramen för CTEC under våren med ett flertal forskare från olika länder inom systematisk teologi och under hösten en forskarkonferens på tema mångfald i församlingar. Under våren söktes ett flertal forskningsprojekt från stora finansiärer. Ämnet tilldelades medel från Frifo och Åke Wikströms stiftelse samt från Vetenskapsrådet – det senare tilldelades Wigorts Yngvesson i samverkan med Mia Lövheim vid Uppsala universitet.

Forskare inom Systematisk teologi har under 2024 bland annat presenterat sin forskning vid konferenser som European academy of religion 2024, EASR 2024, Svenska kyrkans forskningskonferens "Omställningar". Antologiprojekt med Stiftelsen för Kristen Tro med anledning av Stockholmsmötet 1925 roddes i hamn liksom ett projekt som samisk andlighet och teologi på uppdrag av Svenska kyrkan. Båda utmynnade i böcker som publicerats under året. Därtill har forskare inom området deltagit i Svenska kyrkans teologiska kommitté; *Nordic Network for Climate and Religion*; *International Congress for Infrathin Studies* (experimentellt forskarnätverk i gränslandet teologi, ekologi, konst, samlar ca 15-20 forskare och studenter till online-seminarier varje månad); Sigtuna-stiftelsens forskningsråd (ca 10 forskare); Anders Frostensons stiftelse Psalm och sång (forskning och praktik kring psalm), Nordic network for ecology and religion, Svenska kyrkans forskningspubliceringsråd och samverkan med Konstnärliga högskolan och Konstfack.

Gudstjänstliv, teologgrupper och församlingskontakter

Andakter och gudstjänster har firats varje vecka på EHS, i kapellet på Campus Bromma och ofta i samverkan med Bromma folkhögskola. Gudstjänst och mässa har firats både enligt Equmeniakyrkans och Svenska kyrkans ordningar och traditioner.

Teolog- och diakonstudenter, deltagare från Bromma folkhögskolas församlingsmusikerutbildning, lärare från såväl EHS som Bromma folkhögskola har regelbundet medverkat, liksom gästade predikanter och musiker. Under våren gästades vi av några av Equmeniakyrkans regionala kyrkoliedare och under hösten av några från nationella kansliet i Equmeniakyrkan som bidrog med predikan. Gudstjänstlivet utgör ett viktigt bidrag till det övergripande sammanhang för pastoralt lärande som Campus Bromma erbjuder. Equmeniakyrkans pastorskandidater har under våren predikat i samband med veckans andakter, men under hösten har predikoövningarna ägt rum i särskilda gudstjänstseminarium som har letts av Ida-Maria Brengesjö och Rikard Roitto. Under vårterminen svarade pastorskandidat Hanna Serrander för gudstjänstplaneringen genom att kalla talare och se till att det fanns musiker och gudstjänstledare.

Under hösten har EHS läraren Simon Hallonsten haft den samordnande uppgiften och målsättningen har varit att aktualisera lärandet i gudstjänstlivet samt att öka delaktigheten. Glädjande är att gudstjänstnärvaron och delaktigheten har ökat.

Cicci Hagevi har ansvarat för Andligt forum som har fått en lite annan form med en kortare inledning på ca 20-30 min för att sedan lägga ett större fokus på samtalet i mindre grupper. Temat under våren var aktuella teman som berör teologi, ställningstagande och liv; "Pacifism", "Det är inte vi som förklarar uppståndelsen – det är uppståndelsen som förklarar oss!" och "Sabbat som motstånd".

Pastorskandidaterna deltar, förutom i akademiska kurser, i kommunikationsutbildning (inkluderande individuell röst- och talteknik), Andligt forum, gudstjänst- och homiletikseminarier och genomför ett antal obligatoriska samtal med terapeut för personlig bearbetning. Pastorskandidater som har fullgjort hela detta program, samt det akademiska utbildningsprogrammet, erhåller Pastoralteologisk examen (Master of Divinity). Linnea Lidskog är ordinarie handlägg-

gare för medarbetarrekrutering av pastorer och diakoner och under hennes tjänstledighet läsåret 24/25 är David Wedegård vikarie tillsammans med Cicci Hagevi som också är handläggare för det s k Vägledningsåret, och dessa delar därvid på ansvaret som kontaktpersoner för Equmeniakyrkans kandidater. Även Mikael Nilsson har deltagit i arbetet genom Enheten för ordinerade medarbetare och utbildning.

Equmeniakyrkan samlar pastorskandidater och andra intresserade till teologgruppsamlingar. Under våren hölls 4 sådana temasamlingar med rubrikerna "Profetisk mångfald - lyssnande, bön, bilder och tal", "Herrens hus - kyrkan som huset eller människorna", "Bibeläventyret" samt "Hållbarhet i tjänst". Även höstterminen erbjöd 4 samlingar med temana "Heliga vanor", "Underground - kyrka i utkanten av samhället" och "Helande och bön för helande" samt julgemenskap. Till samlingarna är ofta externa föreläsare inbjudna som delar med sig av sin kunskap och sina erfarenheter. Några av samlingarna är gemensamma för även diakonkandidaterna.

Den årliga retreaten som samtliga pastorskandidater åker på torsdag-söndag i början av året genomfördes på Bjärka-Säby. Vägledare var Jonas Eveborn och Åsa Molin. TG-helgen i början av oktober var förlagd till Region Svealand inom Equmeniakyrkan. Ett femtontal pastorskandidater deltog och fokus var, förutom Region Svealands verksamhet, bland annat nyandlighet och pastorns familjeliv.

Teologgruppen har även detta år tagit fram tidningen Årsringar. Försäljningen finansierar delvis de årliga retreaterna och teologgrupps-helgen, medan hälften av intäkterna går till pastorsutbildning internationellt. I samband med årets bön- och offerdag för pastors- och diakonutbildning förbereddes även i år digitalt material för de församlingar som önskade. Många församlingar kunde även ta emot besök på plats av kandidater, personal och personer från antagningsnämnden, besök som bidrar till värdefulla relationer och gemenskap mellan församlingar och utbildningar. Det ger utrymme för bön, omsorg, nödvändiga ekonomiska bidrag och möjlighet att skapa engagemang och intresse för studier.

Marknadsföring och rekrytering har i år skett i en rad olika sammanhang. Equmeniakyrkans och Equmenias ungdomsledarutbildning hade sina höstdagar förlagda till Campus Bromma och detta gav mycket goda tillfällen att berätta om skolorna och inte minst pastorsutbildningen för ca 45 ungdomsledare. Dessutom har EHS haft monter och aktiviteter för att uppmärksamma utbildningen vid Equmeniakyrkans kyrkokonferens i Göteborg. Årligen besöker kontaktpersonerna, ofta tillsammans med någon eller några kandidater, Södra Vätterbygdens folkhögskola och Karlskoga folkhögskola samt Equmenias riksstämma och andra event för att rekrytera och sprida information om pastors- och diakonutbildningarna.

Stockholms stifts teologgrupp representerar Svenska kyrkan på EHS och är ett forum för teologisk reflektion och andlig fördjupning. Till samlingar inbjuds alla studenter oavsett vilket syfte man har med sina studier. Teologgruppen har under år 2024 haft Alex Wanngård som ordförande och Gunnel Wigg-Bergqvist, komminister i Västerleds församling, som kaplan och sedermera Eva Ellnemyr från samma församling. Teologgruppen hade under våren det terminsövergripande temat "Kyrka och samhälle" och gruppen har arrangerat ett antal samlingar och träffar.

Den 22 februari var Louise Linder, stiftsprost i Strängnäs stift gäst och hon samtalande om sitt arbete som präst med bakgrund som psykoterapeut och sexolog och grundare av Prästbyrån; den 13 mars genomfördes en workshop på temat "Framtidens kyrka" lett av två av teologgruppens styrelsemedlemmar Molly Viklund och Johan Öberg; den 24 april deltog den dåvarande kaplanen Gunnel Wigg Bergqvist och den tillträdande kaplanen Eva Ellnemyr i ett samtal om sjukhuskyrkans arbete och sjukhusprästens roll; den 28 maj och 17 september besökte biskop Andreas Holmberg och Elin Hyldéen Gärtner teologgruppen; den 14 november arrangerades ett samtal med polispräst Lisa Axelsson Runeborg; den 16 oktober besökte teologgruppen Riksdagens kristna grupp. Prästkandidat Pyret Hammarbäck inbjöd sedan till en guidad tur i Storkyrkan vilket följdes upp av ytterligare ett besök i Storkyrkan den 11 november.

Utöver dessa arrangemang bjöds också teologgruppens medlemmar och styrelse in till agenda-workshop den 26 november där ordförande Alex deltog. Skolan, kaplanerna och teologgruppen såg över formerna för mässorna på skolan och vi samtalande om mässans form och liturgi och vad vi vill att den ska innehålla. Under våren och hösten har det varit möjligt att delta både på plats och via zoom.

Studentkåren vid Enskilda Högskolan Stockholm har ordet

Studentkåren vid Enskilda Högskolan Stockholm (SEHS) fungerar som en samlad röst för samtliga studenter på skolan. Vi arbetar aktivt för att förbättra studenternas upplevelser, studiemiljö och utbildning genom en nära dialog med skolans beslutsfattande organ. Detta arbete inkluderar representation i olika forum, såsom MRD-kollegiet och RT-kollegiet, där studentrepresentanter från respektive klasser deltar i möten och bidrar till beslut som rör dessa områden.

SEHS styrelse består av flera obligatoriska poster. Ordföranden har det övergripande och yttersta ansvaret för studentkårens verksamhet, medan vice ordförande stöttar genom att ta ordförandens uppgifter vid behov och ansvarar för kontakten med organisationer som SFS och SSCO. Sekretären dokumenterar och distribuerar protokoll från kårmöten, och kassören samarbetar med skolans ekonom för att administrera kårens ekonomi. Vi har även flera icke-obligatoriska poster, såsom MR1-och T1 representanter, informationsansvarig, studerandeskyddsombud och eventansvarig. Dessa roller stärker kåren genom att möjliggöra en bredare närvaro och fler aktiviteter för studenterna.

Under det gångna året har studentkåren bland annat arrangerat en karriärdag där studenterna fick möjlighet att möta olika organisationer och företag för att få inspiration och information om framtida karriärmöjligheter. Vi har även organiserat en inspark som sträckte sig över fyra dagar, fylld med aktiviteter som femkamp, kubturnering, picknick och målning. Detta bidrog inte bara till en rolig start för de nya studenterna utan ledde även till att flera av de engagerade sig i kåren, något som vi ser som mycket positivt.

Under hösten 2024 fick kåren en ny ordförande, Assia Bakhouche. Vid övergången uppstod dock en utmaning med att få tillgång till kårens bankkonto, eftersom banken krävde att både den tidigare och den nya ordföranden tillsammans justerade informationen. På grund av tidskrockar och en utbytesresa försenades denna process, vilket ledde till att SESSAN 2024 fick skjutas upp. Nu när detta är löst planerar vi att arrangera SESSAN 2025 under vårterminen, eller andra aktiviteter för att främja studentlivet.

Från vårterminen 2025 kommer vice ordförande, Senya Jumbe, att ta över ordföranderollen medan Assia Bakhouche deltar i en utbytetermin. Ett årsmöte kommer att hållas under mitten av vårterminen för att säkerställa kontinuitet och struktur.

Studentkårens studerandeskyddsombud, Malin Bergsten, har framfört studenternas önskan om ett vilorum på skolan. Glädjande nog har detta förslag hörtsammats och vilorummet kommer att införas.

Framöver fokuserar vi på att öka vår synlighet på högskolan, stärka vår närvaro på våra sociala medier och uppdatera informationstavlan utanför kårrummet. Vi strävar efter att skapa ännu bättre kontakt med studenterna och anordna fler aktiviteter för att stärka gemenskapen och studentlivet vid Enskilda Högskolan Stockholm. Vårt huvudsakliga mål 2025 är att fortsätta vara en tydlig och stark röst för studenterna. Vi kommer att arbeta för att lyfta fram studenternas önskemål, arrangera fler sociala och inspirerande aktiviteter samt skapa en inkluderande och levande studiemiljö.

EHS Doktorandråd har ordet

EHS Doktorandråd samlar alla doktorander på avdelningarna RT och ÖS. Doktorandrådet är ett forum för att gemensamt behandla frågor som berör forskarutbildningen och doktorandernas situation vid högskolan, samt en möjlighet för doktoranderna att kunna agera gemensamt. Varje ämne väljer en ämnesrepresentant. Tillsammans leder ämnesrepresentanterna arbetet i doktorandrådet. En av ämnesrepresentanterna sitter också som doktorandrepresentant i Forskarutbildningskollegiet (FUK). Under 2024 företrädde Martin Landgren Bibelvetenskap, Daniel Öhrvall representerade Östkyrkliga studier, Hanna Alenius satt för Praktisk Teologi med Kyrkohistoria, Fredrik Seltman representerade Systematisk Teologi. Martin Landgren var doktorandrådets representant under vårtermin och hösttermin i FUK.

Under 2024 har doktorandrådet fortsatt drivit frågor gällande doktorandernas villkor. Frågor som har diskuterats, i urval, har rört uppföljning av Universitetskanslersämbetets genomlysning av utbildningen. Den återkommande enkät som initierades under 2023 som en effekt av denna genom-

lysning har börjat genomföras under 2024. I utformningen av denna enkät har doktorandrådet varit en aktiv part. Även fler frågor om doktoranders villkor, i allt från finansiering och stipendienivåer till språkgranskning, har diskuterats i rådet. En fråga som har ett särskilt intresse för doktorandrådet i och med att många medlemmar disputerar, är att verka för att seminarierna kan fortsätta med sin verksamhet, tillsammans med FUK. Vi har även under höstterminen 2024, i nära samarbete med högskolans studierektorer, genomfört en dag där alla doktorander mötts. Under denna dag ledde också Carl-Johan Berglund en workshop om hur man optimerar sina möjligheter till publicering i vetenskapliga tidskrifter.

Vi vill här ta chansen att tacka EHS ledning, våra forskningsledare i de olika ämnena och särskilt rektor Niklas Holmefur och studierektor Anne-Christine Lindvall för den konstruktiva dialog vi för och ser fram emot fortsatta gott samarbete under 2025.

Personal 2024-12-31

Tjänstgöringsgrad 2024-12-31 varierar mellan 10 % och 100 % av full tjänst.

1. Anne-Christine Lindvall, lektor, forskarstudierektor
2. Bjørg Farstad, kursadministratör, ansvarig internationella program
3. Björn Asserhed, doktorand praktisk teologi, pastor
4. Bojana Džalto Bursac, kommunikationschef
5. Carl Johan Berglund, studierektor, teol. dr i bibelvetenskap, pastor
6. Cyril Hovorun, professor i Internationella relationer och ekumenik, präst
7. Dan-Erik Andersson, biträdande professor MRD
8. Daniel Strömner, doktorand praktisk teologi, pastor
9. Davor Džalto, professor i religion, konst och demokrati
10. Emma Sundkvist, lektor
11. Grant White, t.f. lektor i östkyrkliga studier
12. Göran Gunner, docent i missionsvetenskap, pastor
13. Hanna Stenström, lektor i bibelvetenskap, präst
14. Helen Lindberg, vik. lektor MRD
15. Henrik Hannfors, bibliotekarie, samordning av pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning
16. Johan Andersson, studierektor ÖS
17. Joel Halldorf, professor i kyrkohistoria
18. Johanna Ohlsson, prefekt MRD, lektor i mänskliga rättigheter
19. Jonas Ideström, prefekt RT, professor i praktisk teologi, präst
20. Josef Forsling, lektor i bibelvetenskap
21. Joseph Sverker, lektor i systematisk teologi
22. Katarina Fägerhall Olofsgård, chef för verksamhetsstöd
23. Kjell-Åke Nordquist, teologie licentiat, professor i internationella relationer
24. Liv Tegeman, bibliotekarie
25. Niklas Holmefur, rektor, teol. dr
26. Maria Bexelius, adjunkt i mänskliga rättigheter
27. Maria Ledstam, lektor i praktisk teologi
28. Mark Sluys, studierektor RT, teol. dr i religionsfilosofi
29. Michael Hjälms, prefekt ÖS, lektor i östkyrkliga studier, systematisk teologi
30. Miriam Lindgren Hjälms, lektor i bibelvetenskap och östkyrkliga studier
31. Nils Troselius, bibliotekarie
32. Petra Carlsson, professor i systematisk teologi, präst
33. Rikard Roitto, docent i bibelvetenskap, pastor
34. Sanna Sandström, vaktmästare
35. Sara Gehlin, lektor i missionsvetenskap med ekumenik
36. Simon Hallonsten, lektor i praktisk teologi
37. Sophia Tonneman, informationsansvarig
38. Susanne Wigorts Yngvesson, professor i etik
39. Thomas Kazen, professor i bibelvetenskap, pastor
40. Tone Stangeland Kaufman, professor i praktisk teologi, präst
41. Wolfgang Falk, ekonomiansvarig
42. Åke Viberg, docent i bibelvetenskap

Till detta kommer ett 15-tal timplärare.

EHS styrelse

Mats Lindgren, (ordförande)

Lars Dalesjö, Helsingborg

Anita Hansbo, Stockholm

Joakim Hagerius, Göteborg

Per-Gunnar (PG) Persson, Göteborg

Lisa Danell, Norrköping

Henrik Hannfors (arbetstagarrepresentant)

Bo Edvardsson, Karlstad

Till styrelsen var adjungerade: rektor, studentkårsrepresentant, lärarkollegierepresentant och chefen för verksamhetsstöd (sekr.).

Statistik för kalenderår 2024

Registrerade studenter, helårsstudenter (HST), helårsprestationer (HPR), samt genomströmning 2009-2024.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Studenter	600	535	528	580	658	673	632	606	546	567	622	917	999	846	882	925
HST	225	214	200	217 ¹	240 ²	244 ³	215 ⁴	215 ^{5,6}	249 ⁷	270 ⁸	286 ⁹	347 ¹⁰	351 ¹¹	341 ¹²	338 ¹³	336 ¹⁴
HPR	171	193	169	174 ¹	185	185 ³	185 ⁴	178 ⁵	196 ⁷	223 ⁸	218 ⁹	244 ¹⁰	250 ¹¹	224 ¹²	239 ¹³	217 ¹⁴
Genomströmning	76%	90%	84%	80%	77%	76%	86%	83%	79%	83%	76%	71%	71%	66%	71%	65%

¹ Exklusive utbytesstudenter 2012: HST 4,5; HPR 3,5

² Inklusive avgiftsskyldiga HST 0,867; HPR 0.0

³ Inklusive avgiftsskyldiga HST 0,167; HPR 0.75 och utbytesstudenter HST 2.0; HPR 2.0

⁴ Inklusive avgiftsskyldiga HST 0.5; HPR 0.5 och utbytesstudenter HST 1.5; HPR 1.5

⁵ Inklusive utbytesstudenter HST 2.0; HPR 2.0

⁶ Beräknat på nytt sätt från och med 2016 (beräknat exakt per dag). Samma beräkning som 2015 skulle ge resultatet 219

⁷ Inklusive uppdragsutbildning HST 1.393; HPR 0.083 och utbytesstudenter HST 1.432; HPR 1.25

⁸ Inklusive avgiftsskyldiga HST 0.522; HPR 0.0, uppdragsutbildning HST 1.510; HPR 1.717 och utbytesstudenter HST 2.168; HPR 1.8

⁹ Inklusive avgiftsskyldiga HST 0,064; HPR 0.0, uppdragsutbildning HST 2,073; HPR 2,583 och utbytesstudenter HST 1,5; HPR 1,375

¹⁰ Inklusive avgiftsskyldiga HST 1,140; HPR 0,25, uppdragsutbildning HST 0; HPR 0 och utbytesstudenter HST 1,875; HPR 1,25 och "Särskild utbildningssatsning 2020" HST 21,625; HPR 12,375

¹¹ Inklusive avgiftsskyldiga HST 3,764; HPR 1,5, uppdragsutbildning HST 0; HPR 0, utbytesstudenter HST 0; HPR 0 och "Särskild utbildningssatsning 2021" HST 18,75; HPR 8,875

¹² Inklusive avgiftsskyldiga HST 6,6; HPR 4,4, uppdragsutbildning HST 0; HPR 0 och utbytesstudenter HST 0; HPR 0

¹³ Inklusive avgiftsskyldiga HST 11,5; HPR 10,3, uppdragsutbildning HST 3,3; HPR 2,3 och utbytesstudenter HST 1,5; HPR 1,4

¹⁴ Inklusive avgiftsskyldiga HST 4,5; HPR 0,4, uppdragsutbildning HST 0,2; HPR 0 och utbytesstudenter HST 1,1; HPR 0,6

Före 2012, då EHS hade ett eget studiedokumentationssystem, är det osäkert om statistiken togs fram på exakt samma sätt som nu.

HST, HPR och genomströmning 2024 (2023)

2024 (2023)	Religionsvetenskap och teologi	Östkyrkliga studier	Mänskliga rättigheter och demokrati	Totalt
HST	176 (158)	85 (93)	75 (88)	336 (328)
HPR	113 (119)	34 (42)	70 (78)	217 (239)
Genomströmning Campuskurser	83 % (86 %)	44 % (48 %)	93 % (89 %)	80 % (83 %)
Genomströmning Distanskurser	45 % (58 %)	37 % (43 %)	- (-)	42 % (50 %)
Genomströmning Totalt	64 % (75 %)	40 % (45 %)	93 % (89 %)	65 % (71 %)

Fördelning på avdelning, nivå och kön samt utbytesstudier

	Inom program	Kvinnor	Män	Total
Religionsvetenskap och teologi	Kurs, avancerad nivå	44	26	70
	Kurs, grundnivå	130	78	208
	Utbyte, utresande	0	0	0
	Utbyte, inresande	1	0	1
	Fristående kurs			
	Kurs, avancerad nivå	29	21	50
Kurs, grundnivå	167	122	289	
Östkyrkliga studier	Kurs, avancerad nivå	17	27	44
	Kurs, grundnivå	36	60	96
	Utbyte, utresande	0	0	0
	Utbyte, inresande	0	0	0
	Fristående kurs			
	Kurs, avancerad nivå	2	8	10
Kurs, grundnivå	34	47	81	
Mänskliga rättigheter och demokrati	Kurs, avancerad nivå	34	15	49
	Kurs, grundnivå	62	10	72
	Utbyte, utresande	0	0	0
	Utbyte, inresande	0	0	0
	Fristående kurs			
	Kurs, avancerad nivå	1	0	1
Kurs, grundnivå	16	2	18	

Av totalt 925 registrerade studenter var 531 (57 %) kvinnor och 394 (43 %) män.

Av de 247 programstudenterna i RT var 151 (61 %) kvinnor och 96 (39 %) män.

Av de 130 programstudenterna i ÖS var 49 (38 %) kvinnor och 81 (62 %) män.

Av de 121 programstudenterna i MRD var 96 (79 %) kvinnor och 25 (21 %) män.

(I grupperna ovan kan samma person förekomma flera gånger – samma person kan ha läst olika program vår- och höstterminen, eller programkurs den ena terminen och fristående kurs den andra.)

Antal utfärdade examina för 2024 (2023)

Kandidatexamen i teologi, 180 hp	17 (25)
Magisterexamen i teologi, 60 hp	10 (8)
Masterexamen i teologi, 120 hp	7 (5)
Teologie doktorsexamen, 240 hp	3 (3)
Kandidatexamen i mänskliga rättigheter, 180 hp	24 (13)
Magisterexamen i mänskliga rättigheter, 60 hp	0 (0)
Masterexamen i mänskliga rättigheter, 120 hp	15 (19)

Ansökningsstatistik

2024 kom det 5048 ansökningar till högskolans kurser och program, varav 1588 var ansökningar till program.

2023 kom det 4873 ansökningar till högskolans kurser och program, varav 1822 var ansökningar till program.¹⁵

¹⁵ Enligt Universitets- och högskolerådets antagningsstatistik på NyA-webben.

Publicerat 2024

Redogörelsen nedan innehåller de publikationer som lärare har rapporterat i DiVA (Digitala Vetenskapliga Arkivet) för 2024. De är indelade i kategorier såsom böcker, redaktörskap, avhandlingar, vetenskapliga artiklar och bokkapitel, populärvetenskapliga artiklar och bokkapitel, konferensbidrag samt avslutade projekt men ej publicerade verk.

Böcker

Carlsson Redell, P. (2024). *Marken, andligheten*. Stockholm: Polaris.

Džalto, D. (2024). *(Post) istina (post) demokratije*. Belgrade.

Kazen, T. (2024). *Dirt, Shame, Status: Perspectives on Same-Sex Relationships in the Bible and the Ancient World*. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company.

Kazen, T., & Roitto, R. (2024). *Revenge, Compensation, and Forgiveness in the Ancient World: A Comparative Study of Interpersonal Infringement and Moral Repair*. Tübingen: Mohr Siebeck.

Redaktör för böcker

Džalto, D. (Ed.). (2024). *Orthodoxy and Anarchism: Contemporary Perspectives*. Lanham: Fortress Academic.

Wigorts Yngvesson, S. (Ed.). (2024). *Gudsbilder i förändring*. Stockholm: Verbum Forlag.

Avhandlingar

Asserhed, B. (2024). *Gardens in the Wasteland: Christian Formation in Three Swedish Church Plants (PhD dissertation)*. *Dissertationes Theologicae Holmienses*. Enskilda Högskolan Stockholm, Stockholm. [OpenAccess](#)

Hallonsten, S. (2024). *Online Small Groups as Sites of Teaching: An Action Research Dissertation into Christian Religious Education in the Church of Sweden (PhD dissertation)*. *Dissertationes Theologicae Holmienses*. Enskilda Högskolan Stockholm, Stockholm. [OpenAccess](#)

Plantin, L. (2024). *Birth Metaphors in the Book of Job: A Blending Theory Analysis (PhD dissertation)*. *Dissertationes Theologicae Holmienses*. Enskilda Högskolan Stockholm, Stockholm. [OpenAccess](#)

Artiklar och bokkapitel (Referegranskat och övrigt vetenskapligt)

Berglund, C. J. (2024a). 'Philip, Acts of'. *Encyclopedia of the Bible and Its Reception*. Walter de Gruyter: Berlin.

——. (2024b). 'Review of Margaret H. Williams, *Early Classical Authors on Jesus, The Reception of Jesus in the First Three Centuries 7* (London: T&T Clark, 2023)'. *The Journal of Ecclesiastical History*. [OpenAccess](#)

Carlsson Redell, P. (2024). 'Nonhuman histories of theology: On polyp, plant, and paper theologians'. *Rethinking theology in the anthropocene*, pp. 27–44. WBG Academic, Verlag Herder GmbH: Freiburg im Breisgau. [OpenAccess](#)

Džalto, D. (2024a). 'Anarchy and Hierarchy: The (Non-Oppressive) Holy and the Question of "Spiritual Aristocracy"'. *Orthodoxy and Anarchism: Contemporary Perspectives*, pp. 113–32. Lexington Books: Lanham.

——. (2024b). 'Iconophobia and Iconophilia'. *Oxford Research Encyclopedia of Religion*. Oxford University Press: Oxford.

——. (2024c). 'The Forest Paths of Orthodoxy and Orthodox Theology in Serbia'. *The State of Theological Education in Central and East European Universities: Challenges and Prospects in View of Secularization and Globalization*, pp. 245–63. Brill Academic Publishers: Leiden.

Forsling, J. (2024). 'Exploring the Wilderness in the Book of Numbers: Leaving the World of the Text to Interpret Its Literary Setting', *Protokolle zur Bibel* [OpenAccess](#)

Gehlin, S. (2024a). 'Between Stockholm and Lausanne: On Unity, Peace, and an Ecumenism of the Heart', *The Ecumenical review*, 76/4: 344–59.

——. (2024b). 'Ecumenism of the Wounded Hands: A Feminist Theological Inquiry', *Studia Theologica: Nordic Journal of Theology*, 78/1: 85–105.

——. (2024c). 'Enhet, fred och hjärtats ekumenik - på horisonten mellan Stockholm och Lausanne'. Detta är endast en begynnelse: *Ekumeniska mötet i Stockholm 1925*, pp. 247–60. Artos & Norma bokförlag: Skellefteå.

——. (2024d). 'Hope and Imagination: Ecumenical Aspirations for Overcoming Violence', *Communio Viatorum: A Theological Journal*, 66/1: 38–50. [OpenAccess](#) [Hållbar utveckling](#)

——. (2024e). "'Time for God's Peace": Approaching a Centennial in Dialogue with Pioneers in Ecumenical History', *Exchange: Journal of Contemporary Christianities in Context*, 53/1: 8–22. Brill Academic Publishers. [Hållbar utveckling](#)

Halldorf, J. (2024a). 'Kungarnas rättesnöre och konstnärernas palett: Bibelläsningens betydelse för politik, kultur och etik i Sverige'. *Människan och läsandet: Aspekter på en livsavgörande aktivitet*. Bokförlaget Stolpe: Stockholm.

——. (2024b). 'Pentecostal Public Theology in Sweden: From Prophetic Rejection to Political Reform and the Embrace of Catholic Social Teaching'. *Pentecostal Public Theology: Engaged Christianity and Transformed Society in Europe.*, pp. 27–44. Palgrave Macmillan: New York. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024c). 'Vad är heligt, för vem och varför?'. *Ikonoklasm: Förkastandet av det förflutna*. Bokförlaget Stolpe: Stockholm.

——. (2024d). 'What is sacred, for whom and why?'. *Iconoclasm: Rejecting the Past*. Bokförlaget Stolpe: Stockholm.

Hovorun, C. (2024a). 'Deication and Ecclesiology'. *The Oxford Handbook of Deification*, pp. 592–605. Oxford University Press: Oxford.

——. (2024b). 'Націєтворення, нація, націоналізм та імперіалізм [Nation-building, nation, nationalism, and imperialism]', *Bogomyslie*, 1: 79–93. Odessa: Odessa Theological Seminary. [OpenAccess](#)

Ideström, J., & Donskov Felter, K. (2024). 'Ämbetsteologi i praktiken: Teman i intervjuer med nyutbildade skandinaviska präster'. *Vigd till tjänst: Om ämbetet i Svenska kyrkan*, pp. 229–54. Verbum Akademisk: Stockholm.

Kazen, T. (2024a). 'Biblical Law and the New Testament'. *Cambridge Companion to Law in the Hebrew Bible*, pp. 261–82. Cambridge University Press: Cambridge.

——. (2024b). 'John's Immersions: Ritual Purification, but from What?', *Journal for the Study of the New Testament*, 47/2: 1–26.

——. (2024c). 'Review of Paul J. DeHart, *Unspeakable Cults: An Essay in Christology* (Waco: Baylor University Press, 2021)'. *Review of Biblical Literature*.

——. (2024d). 'Review of Yitzaq Feder, *Purity and Pollution in the Hebrew Bible: From Embodied Experience to Moral Metaphor* (Cambridge: Cambridge University Press, 2021)'. *Review of Biblical Literature*.

——. (2024e). 'The Changing Character of the Torah: Jesus and the Scrolls', *Journal of Ancient Judaism*, 1–28.

Lindgren Hjälms, M., & Adang, C. (2024). 'Ala' al-Dā' al-Bāji's (d. 714/1314) critique of the Pentateuch and the plurality of Christian Bible recensions', *Collectanea Christiana Orientalia*, 21: 1–28. EDITORIAL UNIV CORDOBA-UCOPRESS. [OpenAccess](#)

Stangeland Kaufman, T., Saxegaard, F., Felter, K. D., & Ideström, J. (2024). 'Lære å bli profesjonsutøver – eller lære å være praksisstudent?: Praksisperioder som medierende grensesoner i presteutdanning', *UNIPED*, 47/3: 199–211. [OpenAccess](#)

Stenström, H. (2024). 'Ämbetet i den tidiga kyrkan: Om församlingarnas ledare i Nya testamentet och Apostoliska fäderna'. *Vigd till tjänst: Om ämbetet i Svenska kyrkan*, 1st ed., pp. 31–58. Verbum Akademisk: Stockholm. [Hållbar utveckling](#)

Sverker, J. (2024a). 'Den teologiske andre: En normkritisk läsning av svensk religionsvetenskap och universitetsteologi', *Svensk teologisk kvartalskrift*, 100/1: 51–64. Lund. [OpenAccess](#)

——. (2024b). 'När anarkisten står vid dörren: Fiendekärlek och ickevåld som samhällskritik'. *Jesus och politiken*, pp. 120–43. Makadam Förlag: Göteborg. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024c). 'Putting a tired dichotomy to rest: Steven Pinker and the problem of nature and nurture'. *Steven Pinker: Critical Responses*. Open Universe: Berkeley.

Wigorts Yngvesson, S. (2024a). 'Ethics and Christian Musicking: Negotiation and practice of norms and values, Nathan Myrick & Mark Porter'. *Hymnologi: Nordisk tidskrift*. [OpenAccess](#)

——. (2024b). 'Fiktiva robotar och verkliga: Teologiska och etiska aspekter', *Svensk kyrkotidning*, 10: 298–301. Uppsala.

——. (2024c). 'Från katekespsalm till lovpsalm: Gudsbilder

och teologi i Den svenska psalmboken 1695–1986'. *Gudsbilder i förändring*, 1st ed. Verbum Forlag: Stockholm.

——. (2024d). 'Hymn as "A Part of the Whole Universe": Augustine, Paul Tillich, and the Societal Relevance'. *Sing the world God imagines: Sing die Welt, die Gott sich vorstellt: Contributions to the conference in Washington, USA and Mainz, Germany, 2022*, 1st ed., pp. 80–92. International Society for hymnological studies: Tilburg.

——. (2024e). 'När började vi tycka att övervakning är av godo?'. *Svenska Dagbladet*. Stockholm.

——. (2024f). 'Polemik och agiterande: Formerande(n) av Svenska kyrkan i mellankrigstidens mediala offentlighet', *Kyrkohistorisk årsskrift*, 124/1: 23–8. Uppsala. [OpenAccess](#)

——. (2024g). 'Sånghäftet *Communio* under Stockholmsmötet: Den sjungna ekumeniken'. *Detta är endast en begynnelse: Ekumeniska mötet i Stockholm 1925*, 1st ed., pp. 73–88. Artos & Norma bokförlag: Skellefteå.

Artiklar och bokkapitel (Övrig (populärvetenskap, debatt, mm))

Halldorf, J. (2024). 'Vänstern behöver Kristus: Har socialismen tappat sin själ?', *Flamman*, 49. Stockholm.

Stenström, H. (2024a). 'Att leva mitt i androcentrismens kollaps'. *Svensk kyrkotidning*. [OpenAccess](#) [Hållbar utveckling](#)

——. (2024b). 'Att tala allvar om det allvarligaste'. *Årsbok för Kristen Humanism*. Stockholm: Förbundet Kristen humanism. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024c). 'Hur lever Bibeln vidare i dagens Norden?', *Svensk kyrkotidning*, 7: 200–3.

——. (2024d). 'Låt oss få tala om Jesus'. *Svensk kyrkotidning*. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024e). 'Några teologiska reflektioner över en historisk hypotes om Jesu tillkomst'. *Liv, tro, tolkning: En festskrift till Cristina Grenholm*, 1st ed., pp. 166–73. Uppsala universitet: Uppsala. [OpenAccess](#) [Hållbar utveckling](#)

——. (2024f). '"Vem är min nästa?": En del av en tolkningskamp', *Svensk kyrkotidning*, 8: 231–3. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024g). 'Är din lydnad vår förebild?', *Svensk kyrkotidning*, 12: 374–7. [Hållbar utveckling](#)

Wigorts Yngvesson, S. (2024a). 'Andlig beredskap', *Axess*, 2. Stockholm. [OpenAccess](#)

——. (2024b). 'Bortom vår kontroll', *Axess*, 4. Stockholm. [OpenAccess](#)

——. (2024c). 'Den stora paradoxen', *Axess*, 6. Stockholm. [OpenAccess](#)

——. (2024d). 'En kulturkanon med kristna förtecken', *Kyrkans tidning*, 3. Stockholm. [OpenAccess](#)

——. (2024e). 'Hoppas att ingen har haft en trevlig jul', *Kyrkans tidning*. Stockholm. [OpenAccess](#)

——. (2024f). 'Ledamöter i kyrkomötet följer inte sin egen färdplan', Kyrkans tidning, 9. Stockholm. [OpenAccess Hållbar utveckling](#)

——. (2024g). 'När AI skrev sin egen policy blev den mer teologisk än kyrkokansliets', Kyrkans tidning, 42. Stockholm: Svenska kyrkans press. [OpenAccess](#)

——. (2024h). 'Om kyrkan menar allvar med klimatet fattas detta', Kyrkans tidning, 19. Stockholm. [OpenAccess Hållbar utveckling](#)

——. (2024i). 'Stilla natt i skyttegravarna', Axess, 9. Stockholm. [OpenAccess](#)

——. (2024j). 'Svenska kyrkans världsbild i rädlans kultur', Kyrkans tidning, 36. Stockholm: Svenska kyrkans press. [OpenAccess](#)

——. (2024k). 'Så kan det se ut när de levande skapar ett himmelrike för de döda', Kyrkans tidning, 48. Stockholm: Svenska kyrkans press. [OpenAccess](#)

——. (2024l). 'Vad händer om barnen får födas i sin egen rätt?', Kyrkans tidning, 23. Stockholm: Svenska kyrkans press. [OpenAccess Hållbar utveckling](#)

Konferensbidrag

Berglund, C. J. (2024). Recycled Gospel stories in the Acts of Philip. Presented at the SBL Annual Meeting, San Diego, USA, November 23-26, 2024.

Carlsson Redell, P. (2024a). Capitalist Surrealism: An Infrathin Response to Planetary Madness. Presented at the The 21st Annual Conference of the European Association for the Study of Religions (EASR), 19-23 August 2024 in Gothenburg, Sweden.

——. (2024b). 'Marken, andligheten: Om den nödvändiga dekoloniseringen av synen på religion'. Presented at the Omställningar - perspektiv på religionens roll i forandet av en ny framtid, 24-25 oktober 2024, andra konferensen i Nätverket religionsvetenskap och teologi (ROT), Göteborg, Sweden.

Džalto, D. (2024a). Mysticism of darkness and light: Artificial light as mediation for the sacred in the early churches. Presented at the L'Eterno nel Tempo, Arte e Architettura Cristiane tra Oriente e Occidente - Di luce e di stupore. Venerdì 11 OTTOBRE Sala Congressi Resort I Basiliani, Otranto.

——. (2024b). Theology as a Critical Discourse. Presented at the Bridging the Divide: Processes of Healing Wounded Memories In Former Yugoslavia, 29. May - 01. June 2024, Trebinje (Bosnien-Herzegowina).

Forsling, J. (2024). 'The Semantics of Storytelling in Biblical Hebrew'. Society of Biblical Literature, Annual Meeting, San Diego, CA, USA, 23-26 November 2024. Presentation inom sessionen 'Biblical Lexicography'. Presented at the Society of Biblical Literature, Annual Meeting.

Gehlin, S. (2024). A 1600th Anniversary: Appealing to Nicaea in Stockholm 1925. Presented at the Receiving the First Council of Nicaea Today: Ecumenical Learning from Synodal Discernment in the Early Church, 22nd Academic Consultation, Warsaw (Poland), 5-10 September 2024.

Ohlsson, J. (2024a). A three-step approach for assessing issues of justice/injustice. STN Seminar Series: Just Energy & Just Transition. Presented at the STN Seminar Series - Just Energy & Just Transition, 31 October 2024 in Rovaniemi/Online, Finland, Rovaniemi. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024b). A Typology of Justifications for Political Decisions. Human Rights Justifications: The Use of Human Rights as an Instrument of the State – What is the Pain and What is the Gain? Presented at the HRJust Symposium 9 of August 2024, Stockholm, Sweden. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024c). Higher Education and Democratisation in Authoritarian States. Eastern Partnership and Youth Rights. Presented at the Eastern Partnership and Youth Rights, Vilnius, Litauen, 4 oktober 2024. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024d). 'Mapping legal and non-legal clinic courses in Human Rights Higher Education programs in Sweden'. IAHERE Conference 19 April 2024, UCL London Paper Abstracts. Presented at the Extending Human Rights Education, International Association for Human Rights Education (IAHRE), 19 April 2024, UCL in London, UK. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024e). Theories of Justice. Presented at the REBOUND (Reconceptualizing Boundaries Together Towards Resilient and Just Arctic Future(s)) Inauguration Conference, 14-15 March in Rovaniemi, Finland, Rovaniemi. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024f). 'Unpacking the Commodification of Indigenous Rights by Exploring Conditions for Political, Legal, and Moral Agency'. Book of Abstracts: Human Rights - Critical Perspectives. Presented at the Societas Ethica's 60th Annual Conference 2024 August 22-25, 2024, Uppsala/Sigtuna (Sweden).

Ohlsson, J., & Lindh, S. (2024a). Indigenous Land Dispossession in the Green Transition: Comparative Perspectives from Sweden and Finland. Legal Struggles on Indigenous Land Rights in Sápmi: International Workshop, Gothenburg, 12-13 June 2024. Presented at the Legal Struggles on Indigenous Land Rights in Sápmi - International Workshop, Gothenburg, Sweden, 12-13 June 2024. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024b). 'Indigenous Land Dispossession in the "Green" Transition: Perspectives from Forest Sámi Communities in Sweden'. Conference of the Association of Human Rights Institutes (AHRI) 2024: Human Rights in a Polarized World – Realizing Human Rights in the Green and Just Transition. Presented at the Human Rights in a Polarized World - Realizing Human Rights in the Green and Just, AHRI 2024, Lund, Sweden, 12-14 September. [Hållbar utveckling](#)

——. (2024c). Justice, resilience, and Indigenous land dispossession in the 'green' transition: Perspectives from forest Sámi communities in Sweden. Presented at the Nordic

Research Network for Sámi and Indigenous Peoples' Law (NORSIL), Luleå, Sweden, 4-5 November 2024. [Hållbar utveckling](#)

Ohlsson, J., Navumau, V., & Kott, M. (2024). 'Exile and Engagement: Exploring the Effects of Repressions on Belarusian Academic Migration and Democratic Discourse'. Presented at the Academic migration within the EU – opportunities and constraints, Malmö University, Malmö, Sweden 11-13 December 2024. [Hållbar utveckling](#)

Ohlsson, J., Romare, J., & Wilske, O. (2024). 'Is there a human right to reasons for administrative decisions?'. Book of Abstracts: Human Rights - Critical Perspectives. Presented at the Societas Ethica's 60th Annual Conference 2024 August 22–25, 2024, Uppsala/Sigtuna (Sweden). [OpenAccess](#) [Hållbar utveckling](#)

Roitto, R. (2024). 'How Useful are AI-chats for NT Greek?'. Presented at the SBL Annual Meeting in San Diego, California, 23-26 November 2024.

Roitto, R., & Mannerfelt, F. (2024). Using AI-Chats for Biblical Text Comprehension and Creativity in Sermon Preparations. Presented at the SBL Annual Meeting in San Diego, California, 23-26 November 2024.

Simonsson, I. (2024). 'Tronen, varelserna och Gud: en teologisk analys av Uppenbarelseboken 4'. Presented at the Omställningar - perspektiv på religionens roll i formandet av en ny framtid, 24–25 oktober 2024, andra konferensen i Nätverket religionsvetenskap och teologi (ROT), Göteborg, Sweden.

Sverker, J. (2024a). 'The Hardest Word: Forgiveness as a Political Concept in Relation to Juvenile Gang Criminality in Sweden'. Presented at the European Academy of Religion, Palermo, Italy, May 20-23, 2024.

——. (2024b). Ungas delaktighet i mångfaldsförsamlingar. Presented at the Kyrkor, migration och mångfald: Kyrkans arbete i dagens Sverige, Enskilda Högskolan Stockholm den 19-20 november 2024. [Hållbar utveckling](#)

Avslutade projekt, ej publicerade

Wigorts Yngvesson, S., & Stoddart, E. (2025). 'Theologies of Surveillance'. Oxford Handbook of Digital Theology. Oxford University Press: Oxford.

Ledstam, M. (2025a). 'PROFETISK DIAKONI OCH(FRI)KYRKLIGA ORGANISATIONERS SOCIALA ARBETE', Hybrid, mellan akademi, kyrka och samhälle, 3/1: 92–122. [OpenAccess](#)

——. (2025b). 'Kyrkans profetiska roll i samhället', Hybrid - mellan akademi, kyrka och samhälle, 3: v–xiv. Akademi för ledarskap och teologi. [OpenAccess](#)

Gehlin, S. (2025). 'Friendship, Spirituality, and Imagination: Historical Approaches to Current Challenges in Receptive Ecumenism'. Spirit Flowing Like Water: Conversations on Receptive Ecumenism.

Enberg, A., & Roitto, R. (2025). Kristus - allt i alla: Efesierbrevet, Kolosserbrevet och Filemonbrevet. Libris förlag.

Övrigt

Džalto, D. (2024a). Balkan Union' and 'Balkanoexit'. [OpenAccess](#)

——. (2024b). Can There Be a Non-Colonial US/EU Foreign Policy?. [OpenAccess](#)

——. (2024c). New Totalitarian is the 'New Normal'. [OpenAccess](#)

——. (2024d). Pod nadstrešnicom. [OpenAccess](#)

——. (2024e). Theology as a Critical Discourse. [OpenAccess](#)

——. (2024f). There Is No 'Eco-Friendly' Capitalism. [OpenAccess](#) [Hållbar utveckling](#)

——. (2024g). Vox Studentium – Vox Dei: politika i teologija protesta. [OpenAccess](#)

Hållbar utveckling

Publikationen berör ett eller flera av de 17 globala målen för hållbar utveckling (Sustainable Development Goals, SDG) som är en del av Agenda 2030 för hållbar utveckling.